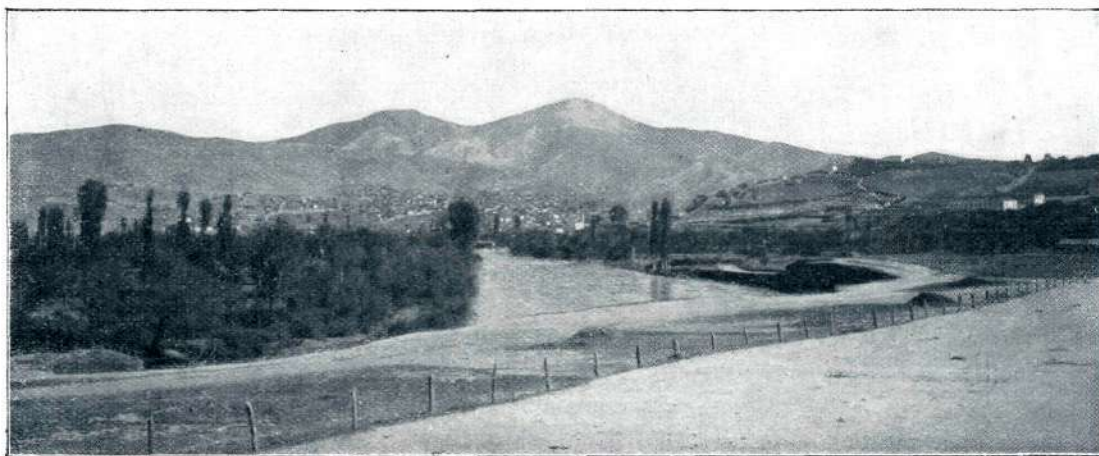

je sklenil s sultanom Bajazetom premirje, da obvaruje svoje jugovzhodne dežele novih nesreč. Po Bajazetovi smrti pa so hude notranje krize oslabile moč Turčije, da ni mogla več nazunaj nastopati s tisto nasilnostjo, kakor v prejšnjih desetletjih. Zato so po usodepolnem 15. stoletju slovenske dežele dvajset let imele mir pred svojim najhujšim sovražnikom.

Nova vojna doba se je pričela pod sultanom Solimanom I., ki je bil menda najbojevitejši izmed vseh osmanskih vladarjev in čigar politični načrti so merili na pridobitev Ogrskega in samega Dunaja. Ko se je pričela vojska z avstrijskim vladarjem kraljem Ferdinandom, so dobile tudi slovenske dežele zopet navadne vsakoletne obiske turških roparskih čet. Meseca aprila l. 1522. so vdrli v dolino Pivke, cvetno nedeljo napadli župno cerkev v Slavini, kjer so bili ravno župljani zbrani

Turški boji so se v naših deželah le redkokrat izvojevali z rednim vojaštvom, večjidel je bilo ljudstvo navezano na lastno obrambo in samopomoč. Najboljše zavetje so našli ljudje za časa turških navalov v raznovrstnih trdnjavah, obzidanih mestih, utrjenih gradovih in drugih naravno ali umetno zavarovanih krajih. Ker turške čete niso imele s seboj težkih topov in drugega oblegovalnega orodja, zato niso rade izgubljale časa z dolgotrajnim obleganjem, temveč so si rajše poiskale žrtev in plena tam, kjer je bilo oboje laže dobiti. Po zgledu meščanov, ki so imeli zavarovana mesta, in plemiške gospode, ki je našla zavetje na svojih utrjenih gradovih, si je tudi kmečko ljudstvo po deželi začelo graditi svoje trdnjave, večjidel okoli cerkva, katere je hkrati s svojo svobodo in življenjem branilo proti Turkom.

Tako so nastali znameniti tabri.

VELES.

pri nedeljski sveti maši. Umorili so mašnika pred altarjem in mnogo drugih vernikov. Potem so drvili skozi Postojno, Cerknico, Ribnico, Kočevje in Hrvaško proti domu. O novih napadih čitamo l. 1528. in naslednjih letih. Vendar ti roparski pohodi niso bili več tako obsežni kakor v prejšnjem stoletju. Največ je trpela Dolenjska, zlasti Bela krajina in vzhodnje Štajersko okoli Radgone, Ljutomera in Ptuja.

Ko je cesar Ferdinand v brambo slovensko-hrvaških dežel osnoval Vojaško granico in celo vrsto trdnjav ob dolenji Savi in Dravi, se je tudi turško bojišče pomaknilo proti jugu. Slovenci so zdaj vzajemno s Hrvati stali na braniku avstrijskih dežel in branili zapadno krščansko kulturo proti polumesecu. Bitka pri Budačkih in zmagà pri Sisku (1593) sta dva najznamenitejša spomenika iz teh krvavih bojev. V naše dežele roparjem dohod ni bil več prost.

Beseda »tabor« ali »taber« je staronemškega izvora (tåber, angl. tower) in pomenja utrjen kraj, trdnjavo. — Na primernem kraju blizu vasi, na kakem nizkem griču ali pa sredi gozda so napravili trden stolp z močnim obzidjem, kamor so se ob času nevarnosti zatekli ljudje in spravili tudi svoje imetje. Največkrat pa so utrdili domačo cerkev z obzidjem, stolpi, rovi in nasipi. Da se je tabor mogel dalj časa držati, je imel prostorne shrambe za živila, skladišča in vodnjake. V zidovju in stolpih so bile napravljene strelne line. Branitelji in zapovedniki tem trdnjavam so bili navadno domači duhovniki ali plemiči iz okolice. Medtem, ko so mladeniči in možje stali na obzidju, streljali na Turke, kamenje in debela nanje valili, so starčki, žene in otroci klečali v cerkvi pred altarji, proseč Boga zmagà in rešitve. Gotovo so bili tabri mnogokrat priče velikega junaštva, o katerem nam žal zgodovina ničesar ne poroča. Večinoma se je